

ZARZĄDZENIE NR^{26/2026}
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
w Lublinie
z dnia¹⁵ września 2026 r.
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
„Skarpa Dobużańska”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt.2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. z 2026 r. poz. 13, 426, 737 i 912)

zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na 5 lat zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Skarpa Dobużańska”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i ich skutków, które są określone w załączniku nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów oraz gatunków roślin i zwierząt, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji zadań, które są określone w załączniku nr 2 do zarządzenia.

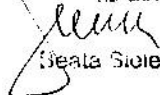
§ 3. Cały obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia sprawuje Regionalny Konserwator Przyrody w Lublinie.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska

w Lublinie

Beata Stolewicz

Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 26/2026
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Lublinie
z dnia 15. września 2026 r.
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla
rezerwatu przyrody „Skarpa Dobużańska”

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków
1.	Zagrożenie istniejące wewnętrzne: Sukcesja wtórna związana z brakiem koszenia lub wypasu. Nadmierna ekspansja roślinności zielnej oraz drzew i krzewów, prowadząca do pogarszania się warunków siedliskowych murawy kserotermicznej.	Zahamowanie procesu sukcesji ekologicznej poprzez odtworzenie i utrzymanie otwartego charakteru murawy kserotermicznej.
2.	Zagrożenie istniejące wewnętrzne: Utrzymująca się krytycznie mała liczebność populacji żmijowca czerwonego <i>Echium russicum</i>, uniemożliwiająca przetrwanie gatunku w dłuższej perspektywie.	Wzmocnienie populacji żmijowca czerwonego.
3.	Zagrożenie potencjalne zewnętrzne: Eutrofizacja siedliska powodowana przenikaniem biogenów z sąsiednich pól uprawnych. Stosowanie pestycydów na sąsiadujących polach uprawnych może stanowić zagrożenie dla roślinności murawowej oraz owadów zapylających.	Ograniczenie możliwości przedostawania się nawozów i środków ochrony roślin z pól uprawnych przylegających do północnej granicy rezerwatu poprzez stworzenie naturalnej bariery ochronnej.

4.	Zagrożenie potencjalne zewnętrzne: Wkraczanie gatunków inwazyjnych zwłaszcza nawłoci późnej <i>Solidago gigantea</i> .	Zapobieganie rozprzestrzenianiu się gatunków inwazyjnych poprzez ich usuwanie z terenu rezerwatu.
----	--	---

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie

Beata Siewicz

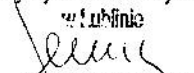
Załącznik nr 2 do zarządzenia nr ~~26/2026~~
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Lublinie
z dnia ~~15~~ września 2026 r.
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla
rezerwatu przyrody „Skała Dobużańska”

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków roślin z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	Wypas kwaterowy W przypadku wypasu dopuszcza się lokalizowanie tymczasowego ogrodzenia oraz schronienia. Wypas należy prowadzić zgodnie z wymogami odpowiedniej interwencji w ramach Wspólnej Polityki Rolnej dla siedliska przyrodniczego 6210 Murawy kserotermiczne.	cała powierzchnia rezerwatu 5,07 ha z wyłączeniem miejsc występowania żmijowca czerwonego	Gmina: Tyszowce obręb: Mikulin działki ewidencyjne nr: 337/63, 337/65, 337/64, 338/5, 338/7, 338/10, 339/61, 339/62, 340/5, 340/7, 340/6, 341/2, 342/2, 342/3, 343
	Lub koszenie murawy po 1 września, z usunięciem biomasy poza obszar rezerwatu w ciągu 2 tygodni po wykoszeniu, ze szczególnym zachowaniem ostrożności/zabezpieczeniem miejsc występowania żmijowca czerwonego.	cała powierzchnia rezerwatu 5,07	Gmina: Tyszowce obręb: Mikulin działki ewidencyjne nr: 337/63, 337/65, 337/64, 338/5, 338/7, 338/10, 339/61, 339/62, 340/5, 340/7, 340/6, 341/2, 342/2, 342/3, 343
2.	Wycinanie drzew i krzewów/ usunięcie nalotu śliwy tarniny <i>Prunus spinosa</i> . Usunięcie uzyskanej biomasy poza obszar rezerwatu przyrody.	1,7 ha	Gmina: Tyszowce obręb: Mikulin fragmenty działek ewidencyjnych nr: 340/6, 341/1, 341/2, 342/2, 342/3, 343

3.	Zasilenie populacji żmijowca czerwonego poprzez dosadzenie, wyhodowanych <i>ex situ</i> , sadzonek gatunku, po wcześniejszym przygotowaniu płatów siedliska docelowego (koszenie roślinności, odsłonięcie powierzchni gleby, usunięcie wojłoku).	min. 50 osobników	Gmina: Tyszowce obręb: Mikulin działki ewidencyjne nr: 341/2, 342/2
4.	Stworzenie buforu ochronnego poprzez pozostawienie do naturalnej sukcesji obszaru na granicy rezerwatu i sąsiadujących z nim gruntów rolnych.	do 1,5-2 m szerokości	Gmina: Tyszowce obręb: Mikulin działki ewidencyjne nr: 337/63, 337/65, 337,64, 338/5, 338/7, 338/10, 339/61, 339/62, 340/5, 340/7, 340/6, 341/2, 342/2, 342/3, 343 Wzdłuż północnej granicy rezerwatu.
5.	Usuwanie osobników nawłoci późnej	cała powierzchnia rezerwatu 5,07 ha	Gmina: Tyszowce obręb: Mikulin działki ewidencyjne nr: 337/63, 337/65, 337,64, 338/5, 338/7, 338/10, 339/61, 339/62, 340/5, 340/7, 340/6, 341/2, 342/2, 342/3, 343
6.	Prowadzenie monitoringu stanu zachowania zasobów przyrodniczych rezerwatu oraz monitoringu efektywności wykonania zadań ochronnych.	cała powierzchnia rezerwatu 5,07 ha	Gmina: Tyszowce obręb: Mikulin działki ewidencyjne nr: 337/63, 337/65, 337,64, 338/5, 338/7, 338/10, 339/61, 339/62, 340/5, 340/7, 340/6, 341/2, 342/2, 342/3, 343

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie

Beata Siewewicz

UZASADNIENIE

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Skarpa Dobużańska” wynika z art. 22 ust 2 pkt. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz.U. z 2026 r. poz. 13 ze zm.) zgodnie, z którym dla rezerwatów przyrody, do czasu ustanowienia planu ochrony regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze zarządzenia, zadania ochronne.

Rezerwat przyrody „Skarpa Dobużańska”, o powierzchni 5,07 ha, został utworzony na podstawie zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 8 grudnia 1989 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1989 r. Nr 44, poz. 357), w celu zachowania zbiorowisk kserotermicznych z rzadkimi gatunkami roślin stepowych.

Ze względu na występowanie siedliska z Załącznika I Dyrektywy 92/43/EWG 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* *Festucion pallentis*) i gatunku rośliny z Załącznika II ww. dyrektywy tj. żmijowca czerwonego (*Echium russicum*), obszar rezerwatu w całości wchodzi w skład ostoi Natura 2000 Dobużek PLH060039.

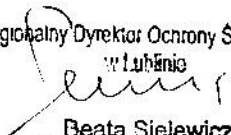
W rezerwacie przyrody „Skarpa Dobużańska” obserwuje się postępujące zarastanie płatów muraw roślinnością zielną, drzewiastą i krzewiastą, w tym szczególnie licznie występującą śliwą tarniną *Prunus spinosa*. Zjawisko to w znacznym stopniu pogorsza warunki siedliskowe gatunków ciepłolubnych, jednocześnie prowadząc do ubożenia murawy.

W związku z powyższym zaplanowano działania mające na celu ograniczenie sukcesji wtórnej, obejmujące wypas lub koszenie, oraz usuwanie drzew i krzewów. Uzyskana w wyniku prowadzonych prac biomasa zostanie zebrana i wywieziona poza teren rezerwatu. W północnej części rezerwatu zaleca się pozostawienie pasa roślinności stanowiącego naturalną strefę buforową, minimalizującą wpływ nawozów oraz środków ochrony roślin stosowanych na sąsiednich gruntach ornych. W ramach działań przewiduje się również ograniczenie ekspansji nawłoci późnej *Solidago gigantea*.

Obecnie na terenie rezerwatu notowany jeden osobnik żmijowca czerwonego, w związku z czym zachowanie gatunku wymaga zasilenia populacji osobnikami pochodzącymi z uprawy *ex situ*. Przed wysadzeniem roślin przewidziane jest przygotowanie płatów siedliska poprzez koszenie roślinności, odsłonięcie powierzchni gleby, usunięcie nagromadzonej biomasy (wojłoku) – w celu umożliwienia rozwoju roślin i kiełkowania nasion.

Wzmocnienie populacji żmijowca czerwonego wykonane będzie przez Ogród Botaniczny UMCS w ramach projektu pn. „Ochrona *ex situ* i *in situ* najrzadszych elementów flory Lubelszczyzny” współfinansowanego przez Unię Europejską z Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027.

Zaplanowane zabiegi ochronne wpisują się w zadania ochronne obszaru Natura 2000 Dobużek PLH060039 ustanowione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 18 czerwca 2014 r., w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dobużek PLH060039 (Dz. Urz. Woj. Lubel. z 2014 r. poz. 2325 ze zm.).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie

Beata Siewewicz